

**Академічна
доброчесність.
Урок 3.
Розвиток навичок.
Вибір професії
та ЗВО**

Мета:

- 1) Сформулювати в учнів уявлення про роль професійної та вищої освіти.
- 2) Ознайомити учнів з основними тенденціями сучасного ринку праці.
- 3) Допомогти учням визначити свої сильні та слабкі сторони.
- 4) Ознайомити учнів із ресурсами, які допоможуть із вибором майбутньої професії.

Обладнання:

Персональний комп'ютер, файли (презентації, відео, посилання на інтернет-ресурси), стабільне інтернет-з'єднання, проектор та екран або великий телевізор, робочий зошит.

Підготовка до уроку:

- 1) Презентація до уроку (додаток 1)
- 2) Інтерактивний квіз на профорієнтацію (додаток 2)
- 3) Аркуш А4 з роздатковими матеріалами (додаток 3)

План уроку:

1. Вступне слово
 - Поняття профорієнтації (3 хв)
 - Статистика в Україні і світі (2 хв)
2. Розвиток навичок
 - Навички майбутнього (5 хв)
 - Перевірка своїх сильних якостей (тест) (12 хв)
3. Вибір майбутньої професії
 - Тенденції сучасного ринку праці (2 хв)
 - Професії майбутнього (3 хв)
 - Інтерактивний квіз на вибір професії (7 хв)
4. Професійна, вища, неформальна освіта
 - Якість освіти в Україні та за кордоном (2 хв)
 - Як вибрати університет для навчання? (2 хв)
 - Неформальна освіта (5 хв)
5. Підсумок уроку та домашнє завдання (2 хв)

Значення кольорів у тексті:

- - пряма мова вчителя до всього класу
- - коментарі до сценарію, на які вчитель має звертати увагу
- - примітка для вчителя, коли потрібно використовувати **Додаток** або змінювати **Слайд** презентації. Кінець інформації для слайду помічено як ● ● ●

1. Вступне слово

Вітаю, учні!

Сьогодні ми обговорюватимемо навички, професії, університети та ваше майбутнє. Ми будемо разом думати над форматами освіти. Ви дізнаєтеся про безліч ресурсів для саморозвитку та професійного розвитку, відмінності освіти в Україні та за кордоном, а також про те, як правильно обрати університет для навчання.

Хто знає, що таке профорієнтація і навіщо вона потрібна?

(2-3 учнів відповідають)

Вчитель підсумовує:

Отже, профорієнтація — це спеціальні заходи, спрямовані на пошук майбутньої професії людини. Дуже скоро вам доведеться обирати сферу для професійного розвитку та шукати першу роботу. Після закінчення школи перед вами стоятиме вибір, продовжувати навчання чи йти працювати, який університет та спеціальність обрати, чи взяти так званий «gap year» (рік для пошуку себе) і потім вступати до університету. Важливо обрати свою майбутню професію свідомо, слухати поради інших, проходити тестування з профорієнтації, але остаточний вибір робити самостійно та відчувати відповідальність за нього.

В Україні приблизно 60,5%¹ випускників шкіл вступають до університетів відразу після закінчення школи. В Європі така практика менш поширена — до закладів вищої освіти одразу після випуску вступають лише 25% школярів.

Як ви думаєте, чому так?

(Діти наводять 2-3 варіанти)

Так, це може свідчити про те, що після школи підлітки продовжують шукати себе, розвивати свої навички, йдуть на стажування до компаній, щоб визначити, чим їм хотілося б займатись у майбутньому. І коли знаходять ту професію, яка їм найбільше подобається, — вступають до університетів, щоб отримувати профільну освіту.

2. Розвиток навичок

Важливо знати свої сильні та слабкі сторони, щоб знайти сферу, у якій ви будете успішні. Наприклад, сильними сторонами людини можуть бути комунікабельність, працелюбність, швидкість прийняття рішень. Слабкими сторонами у когось може бути тривала сконцентрованість на одному завданні, робота лише за певним алгоритмом або відсутність почуття гумору. І це добре, що люди різні і мають різні навички. Саме така різноманітність допомагає нам доповнювати одне одного, працюючи у команді, адже виконання різних завдань потребує різних навичок.

¹ Примітка. 60,5% — це відсоток кількості вступників до університету у 2017 році (116531) від кількості випускників, які реєстрували електронний кабінет учасника ЗНО (192785)

Відповідно до аналізу веб-сайту LinkedIn у 2019 році, роботодавці шукають працівників, які мають комбінацію жорстких та м'яких навичок (так званих хард та софт скілс), а навичка «креативність» очолює список найзапотребованіших. Є багато прикладів, коли роботи замінили людей, здебільшого на великих виробництвах, і саме тому багато професій зникають. Людям потрібно постійно навчатися, отримувати нові знання та навички, щоб освоювати нові професії та рухатися в одному темпі з розвитком технологій. Але «людські» навички, такі як оригінальність, ініціативність та критичне мислення, залишатимуться потрібними у час розвитку технологій та автоматизації.²

Подивіться на перелік 10 навичок, які наразі є найбільш запотребованими, і відмітьте для себе, які з них у вас є, а які ви хочете у собі розвинути.

Слайд 2

М'які навички:

1. Креативність
2. Уміння переконувати
3. Вміння співпрацювати з іншими
4. Уміння пристосовуватися до будь-яких умов
5. Здатність ефективно керувати своїм часом

Слайд 3

Жорсткі навички (практичні навички):

1. Уміння користуватися хмарними технологіями (інтернет-сервісами, ресурсами та синхронізувати роботу різних пристроїв через wifi)
2. Розуміння того, як працює штучний інтелект, і вміння його застосовувати (щоб пришвидшити свою роботу та використовувати нові технології, тобто ті, які самі навчаються, можуть працювати, використовуючи алгоритми та багато вхідних даних)
3. Мислити аналітично (завжди спиратися на цифри, статистику)
4. Вміння ефективно керувати людьми (зараз перемагають команди, а не люди, які працюють самостійно; тому, щоб працювати ефективно, потрібно розуміти поведінку людей, і як з ними співпрацювати)
5. Використовувати їх дизайн (дизайн інтерфейсів, тобто мобільних додатків, сайтів, ігор)

Подумайте, які у вас є сильні та слабкі сторони. Напишіть по 3 у своєму зошиті.

(Діти пишуть 6 своїх навичок)

Слайд 4-5

А зараз давайте пройдемо тест, у якому ви дізнаєтеся про тип своєї особистості. Зайдіть за посиланням на сайт <https://www.16personalities.com/uk>.

² Paul Petrone, The Skills Companies Need Most in 2019 – And How to Learn Them. LinkedIn. 2019. URL: <https://learning.linkedin.com/blog/top-skills/the-skills-companies-need-most-in-2019--and-how-to-learn-them>

Усього є 16 типів особистості. Проходження тесту займе до 7 хвилин. Відповідайте чесно про себе. Проходити його потрібно в тиші, щоб кожен міг сконцентруватися.

(Діти проходять тест і в кінці отримують результат)

А тепер почитайте про свій тип, чи дійсно він вас описує. Чи описано в характеристиці типу ваші сильні або слабкі сторони?

(Учні відповідають так/ні)

Підніміть руки аналітики, а хто дослідник? Хто вартовий? Чи залишились серед нас дипломати?

(Діти піднімають руки і дивляться кого більше у групі)

Чудово! А тепер, зважаючи на розподіл типів у нашому класі, які висновки ви можете зробити?

(Учні пропонують варіанти. Якщо учні не можуть сформулювати висновки, підсумуйте ви, звертаючи увагу на ситуації, які раніше відбувались у класі, хто з ким об'єднувався у групи, хто з ким товаришує)

3. Вибір майбутньої професії

Тепер, коли ви знаєте свої сильні сторони, давайте поговоримо про професії.

Лише 33% майбутніх студентів вступають до українських ЗВО з мотивацією отримувати знання. 26% мотивовані отримати стипендію, диплом або схвалення батьків. У решти домінуюча мотивація взагалі відсутня.

А потім — вже у процесі навчання — стає помітна тенденція до того, що для значної частини студентів отримання знань перестає бути метою. Головне для них — отримання формальних атрибутів освіти (дипломів). Лише 14% мають стійку орієнтацію на професійну роботу за отриманим фахом, а 54% взагалі не мають наміру працювати за отриманою спеціальністю. Це дані дослідження³, яке провів у 2015 році Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень спільно з Інститутом соціально-гуманітарних досліджень Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Тому дуже важливо спочатку визначитися, чим саме ви хочете займатись. Існує дуже багато професій, та й взагалі багато сучасних професій не внесено до загального реєстру професій. Оскільки загальновідомо, що роботи вже замінили людей у багатьох сферах, і ще певна низка професій зникне у майбутньому, потрібно стежити за новими технологіями, які з'являються, і думати про можливості, які ці технології відкривають для суспільства. Усі професії майбутнього — це наслідок інновацій та технологій.

³ Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку / В. С. Бакіров та ін. Проект №49169. Київ. 19 сл. URL: <http://sociosci.karazin.ua/presentation?album=54&lang=ua>

Що ви думаєте про ці професії? Чи хочете ви цим займатись у майбутньому? Можливо, ви можете запропонувати інші професії, які можуть з'явитись у майбутньому?

Слайд 6

(Діти відповідають)

Професії майбутнього:⁴

Тайм-брокер (продаж вільного часу фрілансерів)

Оцінювач інтелектуального потенціалу (визначення вартості інтелектуальних здібностей людини та потенційних продуктів її творчості)

Проектувальник індивідуальних фінансових траєкторій (планування індивідуального та сімейного бюджету клієнта)

Адвокат із роботоетики (юридичні послуги щодо питання відносин людей та роботів)

Координатор спільної роботи людини та машини (ефективний розподіл завдань між людиною та роботом)

Дизайнер віртуальних світів (створення віртуальних проектів за запитом клієнта)

Цифровий модельєр (створення ескізів на 3D-моделі тіла клієнта)

Проектувальник віртуальних подорожей (планування маршруту, розробка програми, технічне забезпечення)

Ви вже зараз розумієте, що професії майбутнього потребують гнучкого розуму, адже ви можете уявити такі професії. А ще декілька років тому ваші батьки про таке навіть не мріяли, тому що всі технології, які сьогодні доступні вам, — їм були невідомі.

Щоб обрати професію, яка вас буде надихати, для початку, випишіть ті сфери, які вам найбільше подобаються. Далі спробуйте знайти компанії або організації, які працюють у цих сферах. Почитайте про ті професії, які є у цій сфері. На сайті вакансій можете знайти опис навичок, які потрібні, щоб працювати у певній професії. Запишіться на екскурсію або знайдіть у соціальних мережах людей, які працюють в цій компанії/організації, та розпитайте їх про професії та напрями, що є у цій сфері.

Також ви можете піти на стажування або волонтерити в компанії, щоб побачити, як вона працює зсередини, і визначитися, чи підходить ця сфера вам.

Зараз давайте пройдемо тест, який визначить вашу унікальну професію. **Слайд 7** (посилання на квіз + зробити скріншот як виглядає квіз)

Відкрийте посилання у своїх смартфонах, та давайте всі пройдемо квіз.

Як вам результати? Здивовані?

(Учні діляться враженнями)

⁴ Професії майбутнього: а ви готові до нових викликів часу? / Київський інститут бізнесу та технологій. 2018. URL: https://kibit.edu.ua/news/http-mainspy-ru-translit_perevodchik

Як вам результати? Здивовані?

(Учні діляться враженнями)

4. Професійна, вища, неформальна освіта

Тепер поговоримо про дуже важливе — вибір університету. В Україні більше 650 університетів. І тому зрозуміло, що випускникам важко обирати місце для навчання. Українська освіта дуже академічна, і весь світ говорить про те, що українські університети дають гарну базу академічного матеріалу, технічні знання. Існує декілька рейтингів українських університетів, наприклад, за науково-дослідницькою роботою, середнім балом ЗНО для вступу на бюджет, відгуками випускників. З цими рейтингами можна ознайомитись за посиланням.

В університеті може бути дуже хороша програма навчання на одному з факультетів, через те, що на ньому викладають сучасні та прогресивні викладачі. Тому під час вибору університету, найперше, на що потрібно звернути увагу, — програми навчання. Вони відрізняються на однакових спеціальностях у різних університетах. Звертайте на них увагу: вони обов'язково мають бути у відкритому доступі на сайті факультету університету.

Як ви думаєте, чи можна здобувати вищу освіту дистанційно?

(Учні відповідають)

Зараз найкращі університети світу тримають у відкритому доступі відеолекції за різними спеціальностями, і ви маєте можливість переглядати, конспектувати їх та навчатися. Також багато університетів дають можливість дистанційного навчання. Наприклад, такі університети, як Університет Аризони, Університет Флориди, Відкритий університет та інші.

(більше університетів можна знайти за посиланням

<https://studway.com.ua/distanciina-osvita/>)

Перед вступом до ЗВО багато школярів користуються послугами репетиторів. За опитуванням аналітичного центру CEDOS, діти, які не користуються послугами репетиторів і готуються до зовнішнього незалежного оцінювання самостійно, частіше вступають на бюджет до університетів. Щоб самостійно підготуватися до ЗНО, можна користуватися спеціальними посібниками з підбірками тем та завдань із різних предметів, також можна знайти онлайн курси з підготовки до ЗНО, наприклад, на сайті студії онлайн-освіти EdEra.

(посилання на сайт <https://www.ed-era.com/>) **Слайд 8-9** (розділити українські та закордонні на різні слайди)

На українських онлайн-платформах, таких як EdEra, Prometheus, ВУМ, Eduget та закордонних: Coursera, Edx, Udemy, Khan Academy, Codecademy, FutureLearn, Stepik ви можете знайти безліч курсів для покращення своїх навичок та отримання нових.

Слайд 10 (ресурси)

Також, ще під час навчання у школі ви можете шукати себе, допомагаючи різним організаціям та компаніям, беручи участь у конкурсах, змаганнях, тренінгах. За такими можливостями ви можете стежити на ресурсах у Телеграмі, таких як StudwayDIEM, Можливості, Неформальное «О», повний список яких можна переглянути

5. Підсумок заняття і домашнє завдання

Отже, сьогодні ви дізналися про різні можливості, якими ви можете користуватися для професійного та особистого розвитку. Також про те, як визначити сферу, в якій розвиватися та обирати майбутню професію, як обрати університет для навчання та про те, що не потрібно себе обмежувати стандартною освітою. Окрім цього, ви визначили тип своєї особистості.

Слайд 11

Тому ваше домашнє завдання:

- 1) Знайти університет та програму, на якій ви б хотіли навчатися.
- 2) Зареєструватись на онлайн-платформі та почати проходити один з українських онлайн-курсів.

Дякую за урок!